

Кухарчук В.В.

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

Оцінка динаміки прямих іноземних інвестицій в Україну

valeriyakuharchuk@gmail.com

Вступ. Одним із важливих стратегічних пріоритетів країни є забезпечення високих темпів соціально-економічного зростання, а також підвищення рівня життя населення. Залучення прямих інвестицій з-за кордону в достатніх обсягах є шляхом до успішного розвитку економіки країни, а також важливою складовою підвищення конкурентоспроможності підприємств. Саме тому виникає необхідність зосередити увагу на питаннях іноземного інвестування.

Мета. Проаналізувати надходження прямих іноземних інвестицій в українську економіку як елемент розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та як показник ступеня інтеграції країни в світове господарство.

Результати дослідження. Динаміка прямих закордонних інвестицій є важливим індикатором щодо зміни ступеня довіри іноземних інвесторів. Розглянемо та проаналізуємо сучасний стан прямих іноземних інвестицій, що наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Прямі іноземні інвестиції в Україну у 2015-2020 рр.

Рік	Прямі іноземні інвестиції, млн. дол. США	Абсолютний приріст базисний, млн. дол. США	Абсолютний приріст ланцюговий, млн. дол. США	Темп зростання базисний, %	Темп зростання ланцюговий, %	Темп приросту базисний, %	Темп приросту ланцюговий, %
2015	43780,3	-	-	-	-	-	-
2016	45195,3	1415,0	1415,0	103,2	103,2	3,2	3,2
2017	45179,2	1398,9	-16,1	103,2	100,0	3,2	0,0
2018	44008,8	228,5	-1170,4	100,5	97,4	0,5	-2,6
2019	51386,6	7606,3	7377,8	117,4	116,8	17,4	16,8
2020	49686,5	5906,2	-1700,1	113,5	96,7	13,5	-3,3
2021	64163,2	20382,9	14476,7	146,6	129,1	46,9	29,1

Джерело: складено автором на основі [1].

За даними таблиці 1 бачимо, що базисний абсолютний приріст протягом усього періоду має позитивне значення, найбільше позитивне відхилення від

базисного року спостерігається у 2021 році. Розглядаючи абсолютний ланцюговий приріст, бачимо різноспрямовані відхилення: у 2016 році величина прямих інвестицій збільшилася порівняно з 2015 роком на 1415 млн. дол. США, у 2017 році показник знизився на 16,1 млн., у 2018 році обсяг інвестицій знову зазнав зниження на 1170,4 млн. дол., у 2019 році - збільшення на 7377,8 млн. дол., а у 2020 році – зменшився на 1700,1 млн. дол. США. Базисний темп зростання протягом усього періоду знаходиться на рівні > 100%, найвищий темп зростання спостерігається у 2019 році і становить 117,4%, а найнижчий – у 2018 році, він складає 100,5%. Аналізуючи ланцюговий темп зростання бачимо, що у 2018 та 2020 роках показник був нижчим ніж 100%. Найвище значення показника було у 2019 р. і становило 116,8%, а найнижче – у 2020 р., що склало 96,7%. Аналізуючи базисний темп приросту бачимо, що відносно 2015 р. кожного наступного року відбувався приріст, найменший у 2018 р. становив 0,5%, а найбільший у 2019 р. склав 17,4%. За ланцюговим темпом приросту бачимо, що окрім позитивного значення показника у 2016 р. та 2019 р. є також негативне у 2018 р. та 2020 р., а також практично нульовий приріст у 2017 р. Таким чином, найнижче значення ланцюгового темпу приросту було у 2020 році і склало -3,3%, а найвище – у 2019 році становило 16,8%.

Для більш точної оцінки динаміки прямих закордонних інвестицій в Україну протягом періоду 2015-2020 рр. розглянемо динамічний ряд, що зображений на рисунку 1.

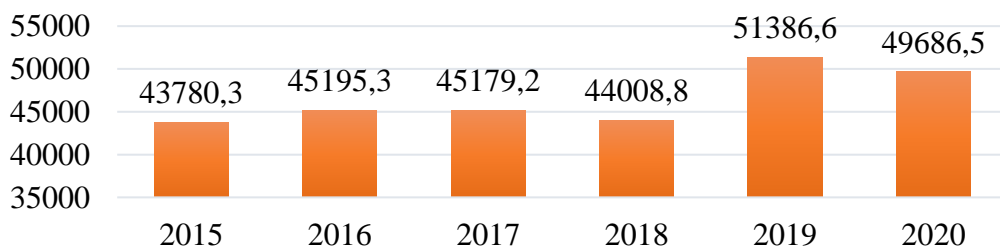

Рис. 1 – Динаміка надходження прямих іноземних інвестицій в Україну у 2015-2020 рр., млн. дол. США

Джерело: складено автором на основі [1].

За даними рисунка 1 бачимо нерівномірну динаміку обсягу інвестицій протягом аналізованого періоду. Так у 2015-2016 рр. бачимо поступове

збільшення обсягу інвестицій, а у 2017 р. незначне зниження показника на 16,01 млн. дол. США, у 2018 році показник також зазнає зниження у розмірі 1170,4 млн. дол. США. У 2019 р. бачимо різке зростання показника на 7377,8 млн. дол. США, проте у 2020 році спостерігається спад обсягу прямих іноземних інвестицій у розмірі 1700,1 млн. дол. США. З наведеного на рисунку ряду динаміки можемо зробити висновок про різноспрямовані коливання обсягів прямих іноземних інвестицій в Україну, що не є позитивним свідчить про недосконалість в інвестиційному середовищі країни.

На сьогодні Україна не стоїть осторонь інвестиційних процесів, проте стан справ у секторі іноземного інвестування не знаходиться на належному рівні. Європейська Бізнес Асоціація зазначає, що інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості України у першій половині 2021 року дещо зріс у порівнянні з минулим періодом та склав 2,84 бали з 5-ти можливих [2]. Проте більшість інвесторів все же вважають інвестиційний клімат в Україні несприятливим, саме тому необхідно активно вживати заходи для покращення інвестиційного клімату України та для збільшення потоків прямих іноземних інвестицій в Україну.

Висновок. Україна має всі шанси на підсилення своєї інвестиційної позиції, проте необхідно застосувати певні інструменти інвестиційної політики держави для поліпшення інвестиційного клімату країни, а саме: реальна судова реформа, боротьба з контрабандою та корупцією, стабільне законодавство, передбачувані та прозорі умови для роботи бізнесу, пришвидшення вакцинації населення та постійний результативний діалог з бізнесом.

Список використаних джерел:

1. Національний Банк України : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 20.10.2022).
2. Європейська Бізнес Асоціація : веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/> (дата звернення: 20.10.2022).